

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 99/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. J. Ď., Advokátska kancelária, Ž., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina z 30. júla 2009 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 53/2006, rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 23. marca 2010 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 45/2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 94/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. januára 2012 doručená sťažnosť J. K., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 46

ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) z 30. júla 2009 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 53/2006, rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) z 23. marca 2010 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 45/2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 29. septembra 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 94/2011.

Z predloženej sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ ako žalobca vystupoval v konaní pred okresným súdom o zaplatenie sumy 28 905,26 € z titulu bezdôvodného obohatenia ako nároku na zaplatenie ceny obvyklého nájomného za užívanie pozemkov v jeho vlastníctve bez právneho dôvodu. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 2 C 53/2006 z 10. marca 2008 vyhovel návrhu sťažovateľa a žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalovanú sumu. Na základe podaného odvolania bol predmetný rozsudok okresného súdu krajským súdom zrušený uznesením sp. zn. 5 Co 176/2008 z 30. septembra 2008 z dôvodov podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) a ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Opätovne rozhodoval okresný súd a rozsudkom z 30. júla 2009 žalobu sťažovateľa zamietol. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil poukazom na čl. 20 ods. 1 ústavy, § 3, § 120, § 123, § 124, § 126, § 135c a § 438 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) a uviedol, že v prípade, že vlastníck pozemku uplatňuje len zodpovednostné (sekundárne) nároky voči osobám, ktoré mu bránia v užívaní veci (pozemku) bez toho, aby sa zároveň (primárne) domáhal odstránenia protiprávneho stavu, ide sa spravidla o výkon jeho práva v rozpore s dobrými mravmi. Okresný súd ďalej konštatoval, že nie je úlohou súdu vyvodzovať následky z porušenia práva bez toho, aby zároveň jeho rozhodnutím došlo k odstráneniu protiprávneho stavu a k nastoleniu právnej istoty, a tým napomáhať udržiavať protiprávny stav.

Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 C 53/2006 z 30. júla 2009 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 45/2010 z 23. marca 2010 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku, ktorým žalobu zamietol,

a v časti trov konania ho zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že v zmysle § 219 ods. 2 OSP sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 45/2010 z 23. marca 2010 podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom ako dôvod prípustnosti dovolania označil § 237 písm. g) OSP (rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát), túto vadu sťažovateľ videl v tom, že sudkyňa senátu 5 Co bola vo veci právnych predchodcov účastníkov vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci. Sťažovateľ vo svojom dovolaní ďalej uviedol aj ďalšie dôvody dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. a) a c) OSP (došlo k vadám podľa § 237 OSP, rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Najvyšší súd rozhodol o dovolaní sťažovateľa uznesením sp. zn. 2 Cdo 94/2011 z 29. septembra 2011 tak, že ho odmietol. V relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že *„so zreteľom na obsah dovolania, ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p.“*, sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z procesných väd uvedených v § 237 a) až e) aj napriek tomu, že sťažovateľ *„vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. nenamietal a tieto vady nevyšli najavo ani v dovolacom konaní“*.

Ďalej najvyšší súd uviedol, že „s prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na skúmanie, či konanie nie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p...“

Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil žiaden kvalifikovaný vzťah sudkyne k veci, k účastníkom konania, resp. k ich právnym zástupcom, ktorý by zakladal dôvod pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodnutia veci. Totiž samotná skutočnosť, že sudkyňa bola v minulosti vylúčená vo veci právnych predchodcov terajších účastníkov konania (s poukazom na to, že sudkyňa bola vylúčená v súvislosti s tým, že sa cítila byť zaujatá vzhľadom na podanie žalobcu a stratu dôvery zo strany žalobcu, že nebude konať bez prietahov) nie je dôvodom pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci. Dovolací súd má za to, že v danej veci nejde ani o nesprávne obsadenie súdu.“

K dôvodom dovolania sťažovateľa podľa § 241 ods. 1 písm. c) OSP najvyšší súd uviedol, že „právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dôvod, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, samo osebe (i keby k nemu skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.“.

Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu namietal, že nesúhlasí s napadnutými rozhodnutiami vo veci konajúcich súdov, pričom poukázal na skutkové zistenia týchto súdov, najmä na skutočnosť, že bolo preukázané to, že on je majiteľom pozemkov, ktoré užívajú práve žalovaní, a to bez právneho dôvodu, a preto „je nelogické, a v tom treba vidieť porušenie jeho ústavných vlastníckych práv, že mu súdy nepriznávajú, či už titulom náhrady škody, či titulom bezdôvodného obohatenia finančnú náhradu za takto užívané nehnuteľnosti bez právneho dôvodu“.

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 94/2011 z 29. septembra 2011 ako súdu dovolacieho sťažovateľ uviedol, že najvyšší súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, „z akého dôvodu bola v obdobnej veci 18 C 54/1994 (namietaná sudkyňa, pozn.) vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci. V tejto časti rozhodnutie NS SR je nepresvedčivé a nepreskúmateľné.“. Sťažovateľ takisto v sťažnosti vyjadril názor, že „sa nemožno stotožniť s konštatovaním NS SR v tom, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, ale prípustnosť dovolania nezakladá. S týmto konštatovaním súdu sa žalobca nestotožňuje, nakoľko už samotná dikcia zákona umožňuje preskúmať v rámci dovolacieho konania správnosť konania a rozhodnutia s prihliadnutím na nesprávne právne posúdenie veci.“.

Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 45/2010 z 23. marca 2010 sťažovateľ namietal, že „sťažnosťou dotknutý Krajský súd v Žiline nesprávne interpretoval a v rozpore s Ústavou aplikoval na daný prípad príslušné zákonné

ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku § 120 ods. 1 OSP, pričom následkom vyššie uvedenej interpretácie zákona boli porušené čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy a základné práva sťažovateľa v čl. 16, čl. 17, ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1, 2, čl. 47 ods. 2, 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy“.

Po citácii napadnutých článkov ústavy, dohovoru a niektorých rozhodnutí ústavného súdu sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

«1. Základné právo J. K., trvalé bytom Ž., podľa článkov čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a porušenie jeho základných práv v čl. 16, čl. 17, ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1, 2 č. čl. 47 ods. 1, 2, 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“) bolo porušené postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline 5Co 45/2010 zo dňa 23.3.2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Žiline 2C 531/2006-357 zo dňa 30.7.2009, taktiež toto právo J. K. bolo porušené rozhodnutím Najvyššieho súdu SR 2Cdo 94/2011 zo dňa 29.9.2011.

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 45/2010 zo dňa 23.3.2010, Rozsudok Okresného súdu v Žiline 2C 531/2006-357 zo dňa 30.7.2009, uznesenie Najvyššieho súdu SR 2Cdo 94/2011 zo dňa 29.9.2011 sa zrušuje.

3. Sťažovateľ na základe vyššie uvedených skutočností navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal v zmysle § 36 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. uznesenie:

Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia ako budú vyčíslené v písomne vyhotovenom rozhodnutí súdu právneho zástupcovi sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.»

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy a základných práv sťažovateľa podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 C 531/2006 z 30. júla 2009 a postupom okresného súdu v tomto konaní

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

K namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľa podľa ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a označených článkov ústavy napadnutým rozsudkom

okresného súdu a postupom okresného súdu v tomto konaní ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať rozhodnutie okresného súdu ani jeho postup v konaní, keďže ho už preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu a postupu okresného súdu v tomto konaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010).

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 45/2010 z 23. marca 2010 a postupom krajského súdu v tomto konaní

Sťažovateľ napádal svojou sťažnosťou aj rozsudok sp. zn. 5 Co 45/2010 z 23. marca 2010 a postup krajského súdu, ktorý mu predchádzal potom, ako najvyšší súd v dovolacom konaní rozhodol uznesením sp. zn. 2 Cdo 94/2011 z 29. septembra 2011 tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol. Ústavný súd v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) nepovažoval sťažnosť v tejto časti za oneskorenú, pretože lehota na podanie sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, ako aj jeho postupu, ktorý mu predchádzal, je považovaná za zachovanú (pozri rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a odôvodnenia rozsudku okresného súdu, na ktoré nemožno nazerať izolovane a ktoré podľa judikatúry tvorí jeden celok (II. ÚS 78/05), dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o nároku sťažovateľa, pričom právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo nevyhovel nároku sťažovateľa,

a zároveň tým aj reagoval na jeho námietky. Rozsudok krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho názoru preto nemožno považovať za svojvoľný či arbitrárny. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v rozsudku krajského súdu nezistil. Sťažovateľov nesúhlas s obsahom rozsudku krajského súdu, ako aj s postupom krajského súdu v tomto konaní nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

K sťažovateľovej námietke, že v danom prípade *„nemožno uplatniť § 135 c/ ods. 1 OZ, nakoľko sa jedná o legálne stavby na cudzom pozemku keď stavba bola realizovaná v roku 1979 podľa stavebného povolenia a v roku 1990 došlo ku kolaudácii tejto stavby... tzn. že nemožno toto ustanovenie aplikovať, v čom konajúce súdy pochybili“*, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že sťažovateľ v sťažnosti netvrdil, že by túto námietku vzniesol počas konania na všeobecnom súde, a tým menej tvrdil, že by sa s ňou všeobecný súd nevysporiadal. Navyše, ani z odôvodnenia rozsudku okresného súdu ani z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nevyplýva, že by sťažovateľ takúto námietku v konaní vzniesol, skôr naopak, z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že okresný súd skutkový stav ustálil na základe zhodných tvrdení účastníkov, čomu nasvedčuje aj formulácia uvedená v odôvodnení rozsudku okresného súdu (s. 5 rozhodnutia), že *«existuje a stále trvá protiprávny zásah do práva navrhovateľa vlastníť majetok existenciou stavieb a stavebných úprav odporcu... pričom je zároveň preukázané, že jednak odporca v rade 1./ a jednak odporca v rade 2./ sú tie osoby, ktoré sa k existencii tejto ujmy na právach navrhovateľa „hlásia“»*.

Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Napriek uvedenému ústavný súd v záujme presvedčivosti svojho rozhodnutia prezentuje k námietke sťažovateľa o nemožnosti uplatniť § 135c ods. 1 OZ v predmetnej veci svoje stanovisko, že aj pri možných pochybnostiach o správnom právnom posúdení tejto otázky konajúcimi všeobecnými súdmi, ktorá navyše nebola pre rozhodnutie vo veci samej kľúčová, nemá žiadne pochybnosti o správnom výroku rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 45/2010 z 23. marca 2010, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby. Ak by sa totiž aj v napadnutom konaní nespochybniteľne preukázala pravdivosť tvrdenia sťažovateľa, že stavby na jeho pozemku boli postavené v súlade s vtedy platným právom, ani táto okolnosť by nezakladala dôvodnosť uplatneného nároku žalobou sťažovateľa (náhrada škody, resp. vydanie bezdôvodného obohatenia). V tejto súvislosti a v okolnostiach daného prípadu dáva ústavný súd do pozornosti možnosť aplikácie § 22 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov ako *lex specialis* k pertraktovaným ustanoveniam OZ, z ktorého by sa dali odvodiť nároky vyplývajúce z nájomného vzťahu založeného *ex lege*. Aj v tomto prípade by však úspešnosť uvedeného petitu v žalobe sťažovateľa a priori neprichádzala do úvahy.

Ústavný súd sa preto nedomnieva, že by napadnutý rozsudok krajského súdu a jeho postup v tomto konaní bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľný so sťažovateľom označeným článkom ústavy a označeným článkom dohovoru, teda že by zo strany orgánov súdnej moci nebola sťažovateľovi ústavne konformným spôsobom poskytnutá súdna ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, respektíve že by postupom krajského súdu alebo jeho napadnutým rozsudkom bolo porušené jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to vo svojej sťažnosti namietal, preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 94/2011 z 29. septembra 2011

Proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 94/2011 z 29. septembra 2011

podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP odmietnuté z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Sťažovateľ v sťažnosti nesúhlasil so závermi najvyššieho súdu uvedenými v napadnutom uznesení a okrem iného videl v nich aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ v tejto súvislosti v sťažnosti namieta, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia nevysporiadal „so skutočnosťou, z akého dôvodu bola v obdobnej veci 18 C 54/1994 vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci“. V tejto časti sťažovateľ považoval napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za „nepresvedčivé a nepreskúmateľné“. Ústavný súd v súvislosti s touto námietkou poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia, kde najvyšší súd uviedol: „Dovolací súd sa oboznámil i s obsahom uznesenia Krajského súdu v Žiline z 27. novembra 2001 so. Zn. 6 Nc 359/2001 v právnej veci žalobcu M. K. proti žalovanej S. D., akciovej spoločnosti, o zaplatenie nájomného. Týmto uznesením bola sudkyňa Okresného súdu Žilina JUDr. D. C. vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod. sp. zn. 18 C 54/1994. Rozhodnutie je odôvodnené tým, že sudkyňa sa vo veci cítila byť zaujatá vzhľadom na podanie žalobcu a ďalej je odôvodnené stratou dôvery zo strany žalobcu, že vec by sa riešila bez prietahov.

Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil žiaden kvalifikovaný vzťah sudkyne k veci, k účastníkom konania, resp. k ich právnym zástupcom, ktorý by zakladal dôvod pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodnutia veci. Totiž samotná skutočnosť, že sudkyňa bola v minulosti vylúčená vo veci právnych predchodcov terajších účastníkov konania (s poukazom na vyššie uvedené) nie je dôvodom pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci. Dovolací súd má za to, že v danej veci nejde ani o nesprávne obsadenie súdu.“

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia primeraným spôsobom vysporiadal s touto námietkou sťažovateľa, preskúmateľným a dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo je sťažovateľova námietka v tomto smere nedôvodná a nezakladá žiaden zo zákonných dôvodov na jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci. Ústavný súd túto námietku sťažovateľa považuje

za nedôvodnú. Odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu v tejto súvislosti tak predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok, lebo najvyšší súd v potrebnej miere vysvetlil, na základe akých právnych úvah rozhodol. Ústavný súd preto konštatuje konformnosť odôvodnenia rozhodnutia v súvislosti s touto námietkou sťažovateľa v súlade s limitmi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu vyjadril názor, že *„sa nemožno stotožniť s konštatovaním NS SR v tom, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, ale prípustnosť dovolania nezakladá. S týmto konštatovaním súdu sa žalobca nestotožňuje, nakoľko už samotná dikcia zákona umožňuje preskúmať v rámci dovolacieho konania správnosť konania a rozhodnutia s prihliadnutím na nesprávne právne posúdenie veci.“*

V tejto spojitosti hodno zdôrazniť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (III. ÚS 185/09).

K tejto námietke sťažovateľa ústavný súd ďalej uvádza, že najvyšší súd v rámci dovolacieho konania aplikoval relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku podľa ich účelu a zmyslu a v súlade s konštantnou rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu rešpektujúc tak práva sťažovateľa. Závery uvedené v napadnutom uznesení najvyššieho súdu sú preto celkom legitímne a právne akceptovateľné, a preto aj túto námietku sťažovateľa považuje za nedôvodnú.

Keďže sťažovateľ v sťažnosti ďalšie konkrétne námietky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu nepredostrel, ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nie je arbitrárne ani svojvoľné a interpretácia na vec vzťahujúcich sa

noriam v ňom uvedená je ústavne akceptovateľná a nepopiera ich účel a zmysel. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

4. K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy a základných práv sťažovateľa podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 45/2010 z 23. marca 2010 a postupom krajského súdu v tomto konaní a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 94/2011 z 29. septembra 2011

4. 1 K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 45/2010 z 23. marca 2010 a postupom krajského súdu v tomto konaní a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 94/2011 z 29. septembra 2011

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti navrhol vysloviť porušenie „základného práva... podľa článkov čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy...“ aj napadnutým rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu. Ustanovenia čl. 2 ods. 2 a čl. 2 ods. 3 ústavy majú charakter všeobecných ústavných princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy (napr. IV. ÚS 70/2011) a neformulujú žiadne základné právo ani slobodu účastníka konania, preto ústavný súd nemôže v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vysloviť ich porušenie (napr. III. ÚS 119/2011). Rovnako tak čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy formuluje všeobecný ústavný princíp, ktorý je povinný rešpektovať každý orgán verejnej moci pri výkone svojich právomocí, ktorý zároveň slúži na ochranu jednotlivca pred verejnou mocou. Nezakotvuje však žiadne základné právo ani slobodu účastníka konania. Z uvedeného dôvodu je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnená.

4. 2 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 45/2010 z 23. marca 2010 a postupom krajského súdu v tomto konaní a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 94/2011 z 29. septembra 2011

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti sťažovateľa ústavný súd predovšetkým považuje za podstatné zdôrazniť, že sťažovateľ napriek zastúpeniu kvalifikovaným právnym zástupcom v súvislosti s údajným porušením týchto označených základných práv podľa uvedených článkov ústavy neuviedol žiadne dôvody. Ústavný súd pripomína, že okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu, tieto však sťažovateľ neuviedol. Subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho označených základných práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k jeho namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver formulovať aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd vzhľadom na uvedené v súlade s publikovanou judikatúrou, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 206/2010), sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Navyše ústavný súd uvádza, že aj v prípade absencie tohto nedostatku sťažnosti by bol nútený konštatovať neopodstatnenosť sťažnosti sťažovateľa v tejto časti, pretože medzi namietaným porušením uvedených základných práv a označenými rozhodnutiami krajského súdu najvyššieho súdu už *prima facie* nie je žiadna relevantná súvislosť.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2012